

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **M. L.**, zast. Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Malická 11, Plzeň, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 3. 2014, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 6. 2015, č. j. 16 Ad 28/2014 – 101, o návrhu na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se pozastavují účinky rozhodnutí žalované ze dne 17. 3. 2014, č. j. X.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalované. Tímto rozhodnutím byly zamítnuty námitky stěžovatelky a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 13. 1. 2014, č. j. X, kterým byla stěžovatelce uložena povinnost vrátit přeplatek ve výši 11 483 Kč, který vznikl za období od 14. 11. 2013 do 13. 12. 2013 na starobním důchodu J. L., matky stěžovatelky, zemřelé dne 31. 10. 2013.

[2] Stěžovatelka současně s podáním kasační stížnosti podala návrh na přiznání odkladného účinku. Svůj návrh odůvodnila tím, že výkon napadeného rozhodnutí by pro ni znamenal nenahraditelnou újmu. Povinnost uhradit přeplatek ve výši 11 483 Kč by měla zásadní vliv na majetkové poměry stěžovatelky, které by mohly mít až likvidační dopad. Stěžovatelka jako samoživitelka nemá k úhradě uvedeného přeplatku dostatek finančních prostředků. Nevlastní žádnou nemovitost ani motorové vozidlo. S ohledem na majetkové poměry by tak nepřiznání odkladného účinku pro stěžovatelku znamenalo větší újmu, než jaká by přiznáním odkladného účinku vznikla žalované. Dle stěžovatelky by se případný odkladný účinek přiznaný její kasační stížnosti nedotkl nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a nebyl by ani v rozporu s veřejným zájmem.

[3] Žalovaná se ve stanovené lhůtě k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřila.

[4] Dle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), platí, že kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. upravující odkladný účinek žaloby se užijí přiměřeně. Dle § 73 odst. 2 s. ř. s. musí být pro přiznání odkladného účinku naplněny dva předpoklady. Soud přizná žalobě (či kasační stížnosti) odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro navrhovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Při posuzování návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je proto třeba, aby se Nejvyšší správní soud primárně zaměřil na zkoumání, zda stěžovatel uvádí skutečnosti, které by dokládaly možnost vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám. Tyto skutečnosti jsou vždy individuální, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel, který musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje a uvést její intenzitu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit tomu, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s napadeným rozsudkem městského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma musí přitom být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní.

[6] V projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že stěžovatelka ve svém návrhu uvedla skutečnosti, které osvědčují možnost vzniku nepoměrně větší újmy.

[7] Krajský soud usnesením ze dne 20. 2. 2015, č. j. 16 Ad 28/2014 – 64 ustanovil stěžovatelce jako zástupce Mgr. Romana Seidlera, advokáta se sídlem Malická 11, Plzeň, když dospěl k závěru, že stěžovatelka doložila nedostatek prostředků opodstatňující přiznání úplného osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. Ze stěžovatelkou popsaných majetkových a výdělkových poměrů vyplývá, že je samoživitelka rodiny s jedním dítětem, na které otec řádně neplatí výživné. Je zadlužena, přičemž některé z dluhů jsou exekučně vymáhány srážkami ze mzdy. Běžné měsíční výdaje stěžovatelky převyšují její příjmy a zároveň nevlastní žádný majetek vyjma běžného vybavení domácnosti.

[8] Za výše uvedené výdělkové a majetkové situace stěžovatelky má Nejvyšší správní soud za to, že jednorázový výdaj ve výši 11 483 Kč, resp. jeho vymáhání, by skutečně mohl mít podstatný vliv na její schopnost uspokojovat životní potřeby své a její dcery. Jako možná újma vzniklá jiným osobám v případě přiznání odkladného účinku přichází v úvahu pouze újma vzniklá žalované, resp. státu, spočívající v tom, že do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem nebude možné po stěžovatelce výše uvedenou částku vymáhat. Újmu, která může vzniknout stěžovatelce, považuje Nejvyšší správní soud za nepoměrně větší než újmu, která může přiznáním odkladného účinku vzniknout žalované.

[9] Soud následně posoudil žádost stěžovatelky o přiznání odkladného účinku také z hlediska zbývajících podmínky stanovené § 73 odst. 2 s. ř. s., přičemž neshledal rozpor s důležitým veřejným zájmem.

pokračování

[10] Po zhodnocení zjištěných skutečností soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě naplněny, a proto rozhodl tak, jak je ve výroku uvedeno.

[11] Následně bylo třeba vyrovnat se s otázkou, zda by přiznání odkladného účinku vůbec mohlo oddálit nepříznivé účinky napadeného správního rozhodnutí ve vztahu ke stěžovateli. Tímto problémem se Nejvyšší správní soud již dříve zabýval a v usnesení ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 – 96, publ. pod č. 786/2006 Sb. NSS dospěl k závěru, že „*odkladný účinek podle § 107 soudního řádu správního může být v řízení o kasační stížnosti přiznán a působit nejen ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí krajského soudu (či jeho části), ale i přímo ve vztahu ke správnímu rozhodnutí (či jeho části), k jehož přezkumu se dotýčné řízení před krajským soudem vedlo*“. Dále pak pokračoval: „*Za této situace pak nutným důsledkem uvedeného závěru je i nezbytnost vymezit v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o odkladném účinku rozsah tohoto odkladného účinku, tj. zda se vztahuje 1) pouze na rozhodnutí krajského soudu či jeho část nebo 2) pouze na správní rozhodnutí, k jehož přezkumu se dotýčné řízení před krajským soudem, v němž bylo kasační stížností napadené rozhodnutí vydáno, vedlo nebo vede či na část tohoto správního rozhodnutí, anebo konečně 3) ve vztahu k soudnímu i správnímu rozhodnutí (či k jejich částem) současně*.“

[12] Soud v souladu s citovaným rozhodnutím vymezil rozsah odkladného účinku tak, že jeho přiznáním se pozastavují až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem účinky rozhodnutí žalované ze dne 17. 3. 2014, č. j. X. Ve vztahu k rozhodnutí krajského soudu nebylo důvodu kasační stížnosti odkladný účinek přiznávat.

[13] Důvody pro přiznání odkladného účinku nelze zaměňovat s důvodností či nedůvodností kasační stížnosti. Přiznání či nepřiznání odkladného účinku nemá na věcné posouzení sporu žádné dopady.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2015

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu